

Desperada, moribunda, Unió Valenciana s'ha lliurat als braços dels pirates catalans. Una profanació de les essències pròpies inimaginable ara fa tot just vint anys, quan la formació regionalista recollia un de cada deu vots al País Valencià i dos de cada deu al cap i casal gràcies a un discurs anticatalà i lingüísticament secessionista. Qui ho havia de dir, que el partit que va fundar Vicente González Lizondo acabaria implorant ajut a Catalunya per a mirar de sobreviure. Sense gaire èxit, per cert.

La reforma de la llei orgànica que regula les eleccions espanyoles ha determinat que “els partits o federacions que no hagen obtingut representació a cap de les cambres [al Congrés o el Senat] a l'anterior convocatòria, necessitaran la signatura d'almenys el 0,1% dels electors inscrits al cens electoral de la circumscripció per a pretendre ser escollits”. Una novetat que afecta nou de cada deu partits que van presentar-se el 2008 i que, en el cas valencià, fins i tot ha obligat la coalició Compromís a cercar més de 3.500 avals de cap a cap del país, requisit que aconseguiran sense dificultats. El munt de paperetes que s'amuntegaven als col·legis els dies que hi havia eleccions estatals, doncs, passarà a la història. Ara cal reunir prèviament aquest suport exprés, amb l'afegit que hom pot avalar una sola candidatura.

Unió Valenciana (UV) va demanar ajuda a Pirates de Catalunya —una de les formacions afectades pel canvi de regles i que a les darreres eleccions catalanes va aconseguir un impacte destacable gràcies a l'ús de les noves tecnologies— per tal que els facilitaren la infraestructura necessària per a presentar-se. Des del 2000, que UV no imprimeix cap papereta als comicis espanyols.

Pirates va comprovar que UV respectava els drets humans i la democràcia —els únics requisits que posen perquè qualsevol partit que ho desitge en demane avals— i van admetre'ls al seu portal (www.joavalo.org). La petició perquè el text explicatiu figurara en un català no normatiu —en el de la secessionista Reial Acadèmia de Cultura Valenciana— va ser acceptada per Pirates, sota la condició que el text, òbviament, el redactaren els impulsors de la candidatura d'UV, que malgrat tot no van fer aquesta passa. El portal sí que inclou, en canvi, una versió en gallec i una altra en “gallec/

Un pollastre amb ales de gavina

Unió Valenciana, que ara fa vint anys féu alcaldessa Rita Barberà i el 1995 tancà el ‘pacte del pollastre’ per a encimbellar Eduardo Zaplana a la presidència de la Generalitat, és un partit virtualment mort. Com el blaverisme.

portuguès”. L'esquizofrènia de l'agònica UV és tan gran que a la seua web hi havia l'enllaç www.yoavale.org [sic], que remetia a www.joavalo.org, amb una ortografia tan correctament catalana que qualsevol militant d'UV se n'hauria escandalitzat, uns pocs anys enrere.

Amb tot, la setmana passada els Pirates van donar de baixa la possibilitat de col·laborar amb UV. El partit que un dia aglutinà el blaverisme tan sols havia recollit vuit suports a la seua circumscripció senyera, la de València, i el nombre de signatures a les d'Alacant i Castelló encara era més baix. Uns índexs tan marginals que van recomanar-ne l'exclusió. Pirates pren aquesta mesura per tal d'evitar la intromissió de formacions fantasma que puguen fer-ne un ús il·legal, de les dades dels avalistes. La meitat dels partits que figuraven al portal de Pirates ja no hi són.

Un blau destenyit. La desorientació d'UV no és nova, ni de bon tros. El

Vicente González Lizondo, fundador i president

2003, els militants van veure clar que el projecte s'ensorrava. El vot autonòmic va caure al 3%, dos punts per sota del llistó que dona accés a les Corts, i les urnes municipals tampoc no els van dur gaire bones notícies: van passar de tenir 229 regidors a tenir-ne 131. Avui ja no els en queda cap.

Perquè, en efecte, han tingut una caiguda en picat. Després de no començar a les eleccions estatals del 2004, a les autonòmiques i municipals del 2007 els va sorgir la competència de la més extremista Coalició Valenciana, per bé que la suma d'ambdues forces ni tan sols va arribar al resultat d'UV de quatre anys abans: aquests van plantar-se al 0,9%, i CV, al 0,7%. UV va mantenir 29 regidors i CV va estrenar-se amb 20.

A la darrera contesa estatal, el 2008, tan sols hi va fer acte de presència CV, que va anotar-se un pobríssim 0,2%. UV va donar suport al PP, tal com ja havia fet el 2004 en canvi que José María

històric d'UV, mort l'any 1996, reparteix propaganda del seu partit durant una campanya electoral.

Chiquillo, ex-president de la formació regionalista, ocupava un escó a Madrid.

Finalment, el 22 de maig passat fou la primera vegada que UV no comparegué a les eleccions autonòmiques i municipals d'ençà que s'estrenaren, el 1987. CV, que sí que hi anà, hi obtingué un discretíssim 0,4% dels vots autonòmics i va perdre un regidor de cada dos. A conseqüència d'això, el seu líder, Juan García Sentandreu, ha suspès l'activitat de la formació.

Pel que respecta a UV, la decisió de no presentar-se als comicis autòctons va ser contestada per algunes veus de la formació, però es va imposar el criteri del president, José Manuel Miralles, que va concloure, en un solemne acte organitzat al Puig (Horta), que “qui millor representa el valencianisme, avui dia, és Francisco Camps i el PP”. El premi ha estat la discreta direcció general de Coordinació del Desenvolupament Estatutari i de la Promoció de l'Autogovern, dependent de la Conselleria de Governació. La web

d'UV inclou un *banner* que remet a la direcció general en qüestió, amb la curiositat que hi diu *Coordinacio, Densenroll i Promocio*. La llengua blavera balbujeja, per bé que un dia va arribar a ser l'oficial a l'Ajuntament de València.

L'esmorzar. La ingesta d'UV per part del PP va començar el matí del 5 de juliol del 1991, quan González Lizondo, després d'una negociació intensa en què va obtenir les àrees de Cultura, Urbanisme i Govern Interior, va convertir en alcaldessa Rita Barberà.

Ella havia acceptat de mala gana la candidatura a l'alcaldia, convençuda que Lizondo la superaria en vots i que el PP, en cas de completar-hi la majoria absoluta, hi tindria un paper subaltern. Barberà va lluitar fins a darrera hora per a esdevenir la candidata a la Generalitat, que semblava més a l'abast i era un trofeu millor. Tot i plorar sobre els múscles dels companys, van proclamar candidat a la Generalitat l'ex-president dels empre-

saris valencians, Pedro Agramunt, i ella va haver de conformar-se a competir al cap i casal contra el corró socialista i el populisme efectista de Lizondo. Els anys 80, AP havia covat un odi a Catalunya que els 90 es girava en contra del PP, com si es tractara d'un bumerang.

Tombant tots els pronòstics, però, Barberà va superar d'un regidor Lizondo –van sumar-ne disset, un més que els socialistes i Esquerra Unida– i tots dos van repartir-se el govern municipal. Ella s'hi va fer forta, i refusà l'alternança a la vara de comandament que li proposava Lizondo, que no obstant això en va traure una bona recompensa. UV passava a controlar les falles i dictava les normes amb què calia escriure els bans municipals i els rebuts de la contribució. Temps a venir, però, les bancades d'UV al consistori foren el calor més abundós del PP, que hi va estendre les xarxes i va capturar-hi noms com Mayrén Beneyto, Alfonso Novo, Vicente Aleixandre i Juan Vicente Jurado. El regionalista Vicente Martínez Marco va estrenar-se com a regidor directament al PP.

El dinar. Si el 1991 UV havia fet de bastida per a l'accés de Barberà a l'alcaldia, el 1995 fou la crossa que necessitava Eduardo Zaplana per a esdevenir president i estrenar un període conservador que encara no s'ha clos. Les converses van allargar-se gairebé tant com quatre anys abans, però a la fi UV va accedir a pactar amb el PP a les Corts, amb conselleries i presidència de la cambra inclosa. Lizondo esdevenia, al capdavant del parlament, la segona autoritat del país.

Aquell pacte, conegut com *el pacte del pollastre* perquè Zaplana i Lizondo el van lligar al despatx de l'empresari avícola Federico Félix i perquè “de pollastre [de càrrecs], n'hi haurà per a tots”, va significar el declivi definitiu d'UV, que de fet ja havia perdut força vots respecte a les eleccions del 1991. Els regionalistes mai més no tornaren a les Corts ni a l'Ajuntament de València, emposos per una inèrcia general –el PP anava clarament *in crescendo* arreu de l'estat– i una de molt particular: la seua crisi interna, que acabà amb les joventuts del partit expulsades “per massa nacionalistes”, i amb Lizondo també foragitat més endavant, quan Hèctor Villalba –més moderat– va fer-se càrrec de la presidència del partit. Lizondo es morí

D'UV a Génova 13. 1. Vicente Martínez Marco; 2. Joaquín Farnós; 3. Fernando Giner; 4. Rafael Ferraro; 5. M. Ángeles Ramón-Llin; 6. Mayrén Beneyto; 7. Juan Vicente Jurado; 8. Alfonso Novo; 9. Enric Esteve; 10. Vicente Ferrer; 11. José María Chiquillo; 12. Joaquín Ballester; 13. José Manuel Miralles.

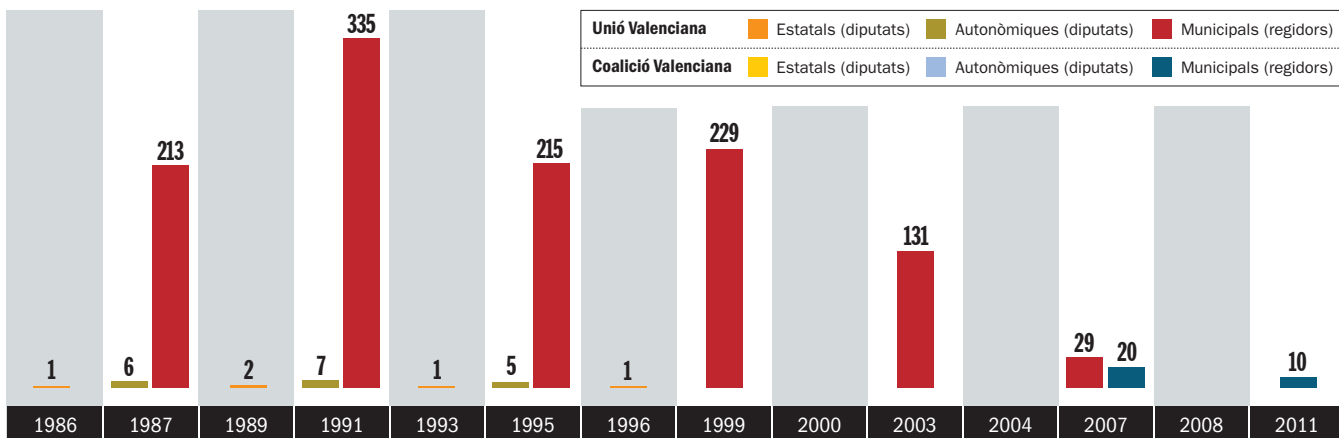
el 23 de desembre del 1996, arran d'un infart a les Corts dies abans.

Zaplana, mentrestant, va anar per feina. Va nomenar conseller l'ex-UV Joaquín Farnós i va pispar als regionalistes la seua consellera d'Agricultura, María Ángeles Ramón-Llin, que avui és regidora a València. Rafael Ferraro, encara diputat a les Corts, també va resultar abduït pel president. Aquest, com José María Chiquillo –que succeí a Villalba a la presidència del partit– van fer el salt al PP a través de formacions insignificants amb què s'havien escindit prèviament d'UV. Chiquillo ha estat diputat i senador a Madrid, i repetirà enguany. La llista de fitxatges de Zaplana també inclou el xatívi Fernando Giner, president de la Diputació de València del 1999 al 2007. I encara el president de l'associació Lo Rat Penat i ex-militant d'UV Enric Esteve, a més de Vicente Ferrer; ambdós van passar a formar part del grup popular a la corporació provincial.

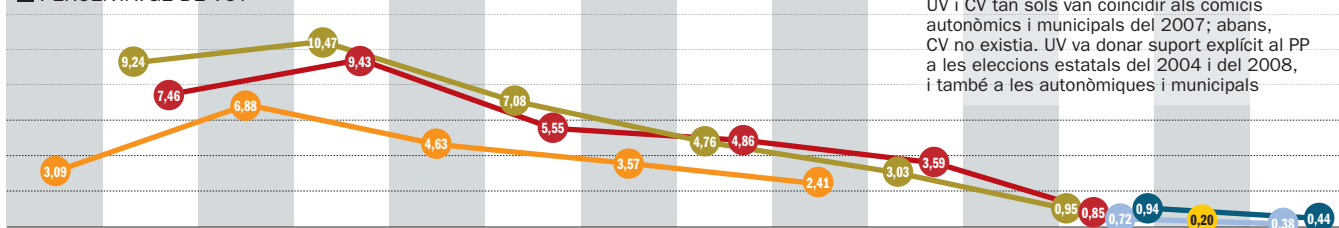
El berenar. El 2003, l'entrada de Francisco Camps, el president valencià més proper a l'ideari d'UV que hi ha hagut, va comportar l'absorció progressiva de les restes del blaverisme. El PP no va pagar la creació de l'Acadèmia Valenciana

L'hemorràgia del blaverisme, una transfusió al PP

■ CANDIDATS ELECTES

■ PERCENTATGE DE VOT

UV i CV tan sols van coincidir als comicis autonòmics i municipals del 2007; abans, CV no existia. UV va donar suport explícit al PP a les eleccions estatals del 2004 i del 2008, i també a les autonòmiques i municipals

Font: Axiu Històric Electoral de la Generalitat Valenciana

de la Llengua, que va dictaminar la unitat de la llengua catalana de manera enrevessada però fefaent, sinó que jugà amb UV com si fora un clauer a la butxaca.

Camps també va anotar-se un fitxatge estrella d'UV: el de Joaquín Ballester, president del partit entre el 2005 i el 2006. Les proclames valencianistes i sovint anticatalanistes de qui ha presidit el Consell fins a l'estiu passat van servir per a captar els pocs votants d'UV que s'hi mantenien fidels. Ni tan sols el naixement de Coalició Valenciana no va afectar l'ascens continuat del PP per la dreta. Avui, de fet, el partit liderat per Alberto Fabra no té cap competència en aquest espectre ideològic.

El sopar. La nul·la activitat a UV n'evidencia la defunció, en espera que algú en signe l'acta. José Manuel Miralles encara exerceix com a president del partit, tot i que li han retret que actuara en benefici propi quan va anunciar el suport unànim d'UV a les llistes del PP. A les municipals d'enguany, la majoria de regidors regionalistes que encara sobreviuen o aquells candidats locals que volien optar a l'alcaldia van decidir d'incloure's a les llistes d'Units per València, organització capitanejada per Carles Choví, un altre ex-UV, de tarannà moderat, favorable a mantenir una bona relació amb el Bloc. Fins i tot va acompanyar Enric Morera, secretari general d'aquest partit i portaveu de Compromís a les Corts, al míting central que CiU va fer al Palau Sant Jordi de Barcelona a la darrera campanya electoral catalana.

Ningú no respon als dos telèfons que explicita la web i la seu central de la plaça de l'Ajuntament de València és tançada i barrada. Des del febrer que no hi ha activitat quotidiana. L'únic símptoma de vida —escapçat per sempre més— havia estat la remissió a www.joavalo.org per tal de demanar suports en forma d'aval. Un cop esborrada d'aquesta plataforma, algú a UV n'ha trobada un altra on poder avalar-los, però de nom encara més cridaner: www.hartos.org.

Aquesta paraula rotunda i castellana, sintètica com n'hi ha poques, sí que sembla l'epitafi idoni per a Unió Valenciana. Farta de viure, la formació que aixoplugà el blaverisme tradicional pot morir-se jove. A 29 anys.

Victor Maceda

Vicent Flor, doctor en sociologia, ha publicat a l'editorial Afers 'Noves glòries a Espanya', un assaig en què repassa l'evolució del blaverisme al País Valencià. En saluda la decadència, però avisa que "si el valencianisme assoleix noves cotes de poder, creixerà l'anticatalanisme".

“Rere el blaverisme no hi ha un valencianisme sincer”

O briu el llibre amb una citació de l'argenti Ernesto Laclau: “No és dolent condemnar l'Holocaust, només faltaria. El fet incorrecte és que la condemna en substituesca l'explicació.”

—Exactament. He mirat d'explicar el perquè de l'èxit social del blaverisme. Com a ciutadà, ja l'havia condemnat, i ara, com a sociòleg, mire d'explicar-lo. Com pot ser que quatre analfabets influeixen tant en la societat valenciana? Potser no hi havia unes elits intel·lectuals amb prou força, i les elits dirigents tampoc no van fer-los cas.

—**Més enllà de la transició a la democràcia, feu esment de dos escriptors clau a la fi del segle XIX i els inicis del XX: Teodor Llorente i Vicente Blasco Ibáñez. Són el substrat que calia?**

—N'hi ha que delimiten l'origen del blaverisme a la influència del franquisme. Òbviament, aquest és un factor important, però d'antecedents, n'hi havia. Tal com han assenyalat alguns historiadors, el blasquisme fou el primer moviment popular anticatalanista d'aquest país, mentre Llorente i la Renaixença creen una identitat regional que d'alguna manera alimentarà el blaverisme, amb elements com ara l'himne o la senyera.

—**Dieu que el blaverisme continua a la centralitat política, que encara és un tema destacat a l'agenda del país.**

—Fixeu-vos, si no, en la darrera reforma estatutària [del 2006]: els dos partits majoritaris, PP i PSOE, van incloure-hi

quatre vegades l'expressió “idioma valencià”. Què hauria passat si Bancaixa haguera estat absorbida per “la Caixa”, per comptes de Caja Madrid? Dissortadament, l'anticatalanisme ha impregnat el país de cap a cap.

—**El votant mitjà del PP al País Valencià és més anticatalanista que el de la Rioja, Astúries o Extremadura?**

—Probablement no, però l'anticatalanista valencià té unes especificitats: mentre un riojà pot ser anticatalanista i espanyol, un valencià ha de negar la seua pròpia cultura. Els votants de la dreta i l'esquerra espanyoles sovint són anticatalanistes. Si el valencianisme assoleix noves cotes d'influència i de poder, l'anticatalanisme creixerà més al País Valencià. És la típica reacció contra la diferència.

—**El PSPV-PSOE, que governà la Generalitat del 1982 al 1995, va actuar amb tants complexos que se'l pot considerar un partit blaver?**

—En certa manera, sí. El primer reconeixement de la unitat de la llengua catalana, ni que siga el·líptic, no arriba fins que no governa el PP i el Consell Valencià de Cultura elabora el seu famós dictamen [el 1998]. El PSOE acceptà a Madrid, unilateralment, els símbols i la denominació *Comunitat Valenciana*, i va pactar amb la UCD l'Estatut del 1982. A la seua primera legislatura al Consell, i amb majoria absoluta, aprova la llei dels símbols i oficialitza l'himne regional. No es pot afirmar amb con-